AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 231

CLEVELAND, O., TUESDAY MORNING, OCTOBER 1, 1940

LETO XLIII. — VOL. XLIII.

Delavski boss je dal svojemu oprodi denar, da je zbežal iz območja sodne pravice

Zastopnik delavske unije, Barrington, je včeraj pričal proti svojemu nekdanjemu bossu, s katerim sta skubla stavbenike kar na debelo.

Harry Barrington, bivši zastopnik mizarske unije, je včeraj izpovedal pri obravnavi pred sodnikom Lauschetom, da mu je njegov boss Albert Ruddy dal 3,000 ter mu ukazal bežati iz Clevelanda, da bi se tako umaknil sodni obravnavi radi izsiljevanja denarja. Ruddy mu je rekel, naj zbeži iz Clevelanda, dokler ne bodo minile županske volitve leta 1936.

Predno je bil obtožen od velike porote leta 1936, je bil Barrington zastopnik mizarske unije št. 1108, Ruddy je bil pa takrat predsednik mizarskih unij. Barrington je izpovedal, da mu je dal Ruddy denar v $20 bankovcih, je preskrbel zanj varščino v vsoti $2,500, mu preskrbel zagovornika Williama Corrigana, nato mu je pa rekel, naj izgine iz mesta. Šel je v Toledo, kamor mu je Ruddy poslal sporočilo, naj gre še dlje. Prišel je v Cleveland, da dobi še več denarja, nakar se je odpeljal v Kalifornijo. Toda tukaj so ga prijeli ter ga pripeljali nazaj v Cleveland, kjer je bil obsojen v zapor od 3 do 15 let.

Dalje je povedal, kako je prvič spoznal Ruddya leta 1919, ki mu je povedal, kako se dobi denar na lahek način. Razložil mu je načrt, po katerem bo izsiljeval denar od stavbenikov, ki bodo radi plačevali, če nočejo imeti sitnosti z unijo. Lista skubljenih stavbenikov je bila tako velika, da sta morala voditi z Ruddyem kartni seznam.

Barrington je povedal, da je prišel leta 1904 iz Škotske v New York, kjer najprej delal v kovačnici. Potem se je pa lotil mizarstva. Leta 1918 je prišel v Cleveland, kjer je pristopil v mizarsko unijo št. 1108. Takrat ni poznal Ruddya, ki je bil tedaj v zaporu radi izsiljevanja. V [illegible] letih je Barrington napredoval, bil je izvoljen delegatom za krajni distrikt mizarjev in kot zastopnik od svoje unije pri Clevelandski delavski federaciji.

Tedaj se je že ožje spoznal z Ruddyem, ki je bil priznan delavski vodja in ki ga je potem navadil, kako se bo dobil denar potom izsiljevanja od gradbenikov. Vse je šlo lepo naprej, dokler ni bil Barrington obtožen izsiljevanja. Ko je bil obsojen v zapor, mu je boss Ruddy rekel, naj vzame vso krivdo nase in on ga bo pa kmalu dobil iz ječe. Ker pa Ruddy ni držal besede, je Barrington vse izdal in posledica tega je sedaj obravnava proti nepriimernemu raketirstvu v delavskih unijah. Kakšne vrste voditelje so imeli delavci se vidi iz izjave prič, ki pravijo, da so smeli plačevati delavcem kolikor hoteli, tudi pod unijsko lestvico in smeli so importirati delavce tudi od zunaj, samo če so plačali zahtevano vsoto delavskim zastopnikom.

Herman North iz Chicaga, je izpovedal, da je plačal $615.00 in potem je lahko dobil lastne delavce iz Chicaga, ko je deval pode v novo poštno poslopje leta 1937. Barrington mu je rekel, da sme plačevati delavcem manj kot unijsko lestico, če plača njemu $100. Druge priče so izpovedale enako, kako so morale plačevati unijskim agentom denar, da niso imeli sitnosti pri gradnji hiš.

Zveza fašistov bo še podaljšala vojno, trdijo Rusi

Moskva, 30. sept. — "Pravda," uradno glasilo komunistične stranke piše, da bo nova zveza Nemčije, Italije in Japonske podaljšala vojno in jo raztegnila na druge dele sveta. Rusija bo skušala ostati nevtralna, če bo mogla vzpričo novih vojnih smeri.

V istem času pa "Pravda" vprašuje, če bodo mogli novi zavezniki izvesti nameravano delitev vzhodne hemisfere v manjše dele. Kar se tiče Zed. držav, proti katerim je bila ustvarjena zveza fašistov, pravi Pravda: "Zed. države formalno še niso stopile v vojno ob strani Anglije proti Nemčiji, Italiji in Japonski. Toda to ni tako važno, ker fakt je, da so Zed. države v istem vojaškem taborišču, kot so nasprotniki Nemčije, Italije in Japonske.

Kandidat Willkie pride v sredo v Cleveland na shod

Prominentni republikanci bodo v sredo zjutraj sprejeli predsedniškega kandidata Willkiea, ko se bo pripeljal z vlakom iz Indiane. V Toledo ga bodo pozdravili governer Bricker, župan Harold H. Burton, državni načelnik Ed Schorr in 17 časnikarskih poročevalcev. Ob petih popoldne bo dospel vlak v Cleveland, nakar se bo kandidat vozil v odprtem avtomobilu po clevelandskih cestah. Republikanska stranka je naprosila trgovce v mestu, da okrase poslopja z ameriškimi zastavami. Potem se bo vrnil na vlak, kjer bo večerjal, ob 9:30 pa pride v mestno dvorano na shod, kamor pričakujejo do 18,000 oseb.

V četrtek se odpelje Willkie v Pitsburgh. Na potu proti Clevelandu se bo vlak ustavil v Sandusky in Elyria. V četrtek se bo pa ustavil v Niles, O. ob 8:35 zjutraj in v Youngstownu ob 8:55. Tam se bo kandidat udeležil parade po mestu.

Načelnik Bender je izjavil, da bodo vrata v mestno dvorano odprta že ob šestih zvečer v sredo in da ne bo nobenih rezerviranih sedežev.

Seja na prostem

Euclid Rifle klub bo jutri obdržaval svojo zadnjo sejo na prostem. Ker bo treba sklepati radi streljanja v zimski sezoni in radi vsakoletnega banketa, se člane prosi, da se vsi udeležijo te seje.

Delavstvo je deljeno glede kandidatov

Albert Dalton, zastopnik Clevelandske unije stavbinskih delavcev in Harry Schwarzer, točasni predsednik unije mizarjev, sta bila med 14 delavskimi voditelji, ki so podpisali izjavo, da bodo podpirali Wendell L. Willkiea za predsednika Zed. držav. Izjava pravi, da so bili George Washington in ustvaritelji ameriške ustave proti tretjemu terminu za kateregakoli predsednika.

"Noben mož v Zed. država ni nenadomestljiv," pravi izjava delavskih voditeljev, "in če bi bil, bi izgubili republikansko fromo vlade ter demokratski sistem prave republike, kakršna je in mora ostati Amerika. Wendell Willkie se je pa izjavil za ameriške principe svobodne vlade, kakor je to jasno označeno v ustavi, zato se zavezujemo, da ga bomo podpirali."

Delavska nestrankarska liga države Ohio je pa na svoji konvenciji v nedeljo odobrila kandidaturo predsednika Roosevelta. Zbornica je glasovala za tozadevno resolucijo z dvigom rok in videlo se je, da jih je bila velika večina za Roosevelta. Tozadevna resolucija se je glasila sledeče: "Organizirano delavstvo se morda ne strinja z predsednikom in novim dealom, ker nista šla dovolj daleč v socialni izboljšavi, toda zavedamo se dejstva, da je predsednik Roosevelt in novi deal rešil narod propasti, v katero ga je vrgla republikanska vlada ter je dal delavcu potrebno varstvo ter pogum, da se je lahko organiziral v delavske unije."

Nemci bodo selili otroke iz Berlina

Berlin, 30. sept. — Nacijska vlada je izdelala načrt, da se dovoli selitev otrok iz Berlina v najvarnejše kraje. Vlada bo pomagala staršem preseliti otroke, toda kolikor je znanega, se jih za enkrat še ne bo sililo v to. Otroke se bo najprej selilo iz onih okrajev v Berlinu, kjer še niso zgrajena dovolj varna zaklonišča proti zračnim napadom in kjer bi strah pred angleškimi bombami vplivali na zdravje otrok.

Smrtna poškodba

Na 17. septembra se je Rudolf Yapell s par prijatelji udeležil nekega plesa v Pittsburghu. Ko so se peljali domov, je njih avto v bližini Uniontown, Pa. zadel v drug avto s tako silo, da je vrglo Rudolfa, ki je sedel na zadnjem sedežu, naprej v okno s tako silo, da mu je počila lobanja. Odpeljali so ga v bolnišnico v Uniontown, kjer je podlegel poškodbam v nedeljo zjutraj ob 7:55. Zadnja tri leta je bil pri svoji materi na farmah. Bil je star 17 let in rojen v Euclidu. Zapušča starše, brata Augusta in Edvarda ter sestri Molly Sodja in Rose. Truplo je bilo pripeljano v Cleveland ter položeno na mrtvaški oder v Svetkovem pogrebnem zavodu, 478 E. 152nd St., odkoder se bo vršil pogreb v četrtek zjutraj ob 8:30 v cerkev Marije Vnebovzete in potem na pokopališče sv. Pavla. Naj počiva v miru, preostalim naše sožalje.

Unijski znak, prosimo!

Mr. Wm. J. Kennicka prav prijateljsko opozarjamo, naj v bodoče, kadar bo razdajal kake tiskovine, gleda na to, da bodo tiskovine nosile unijski znak. Če že ne mara počastiti s svojim naročilom katere izmed slovenskih unijskih tiskaren, jih je na stotine ameriških, ki so unijske. Človek, ki se hoče javno udejstvovati, bi moral pač imeti toliko obzira do organiziranega delavstva.

Rusija in Španija bosta začeli vojno proti Angliji, pravijo laški fašisti

Rim, 30. sept. — Iz višjih fašističnih krogov se poroča, da se bosta Rusija in Španija kmalu pridružili berlinsko-rimsko-japonski zvezi in da bo Španija aktivno posegla v vojno proti Angliji. Italijanski zunanji minister Ciano in španski minister Suner sta na potu iz Berlina v Rim, kjer se bodo vršile nadaljne konference radi nove vloge, ki bo prideljena Španiji. Laško časopisje tudi namiguje, da bo nova zveza treh veselil privedla Rusijo in Japonsko do sprave. Poroča se tudi, da bo Rusija v kratkem odobrila zvezo med Nemčijo, Italijo in Japonsko in da bo Rusija podvzela gotove diplomatske korake napram Angliji.

Rusija bo priznala zvezo totalitarnih držav na račun Japonske

Šangaj, Kitajska. — Kako se bo razvijal mednarodni položaj na Daljnem Vzhodu, je zdaj največ odvisno od tega, v koliko se bo Nemčiji posrečilo privesti do sporazuma Rusijo in Japonsko. Hitler je že poslal svojega posebnega odposlanca, Maksa Stahmerja ,ki bo posredoval med Moskvo in Tokyem. Zveza Nemčije, Italije in Japonske potrebuje samo še dva člena k popolni verigi in ta dva člena sta Španija in Rusija. Španijo, misli Hitler, bo lahko zadovoljil, težje bo pa spraviti v dobro voljo Stalina, ki sumi, da mu ta zveza ne bo koristila, če ni morda naperjena celo proti njemu. Toda ker diktatorji neobhodno potrebujejo, vsaj za zdaj še, prijateljstvo Rusije, ji bodo skušali ugoditi. Predvsem mora imeti Japonska zagotovilo od Rusije, da jo ne bo nadlegovala, kar Stalin tudi dobro ve in bo temu primerno stavil tudi svoje zahteve.

V 572 letih mora plačati $69.00

Buffalo, N. Y. — John O'Connell, star 65 let, ima 572 let časa, da plača dolg v vsoti $69.30. Citiran je bil pred sodnijo od upnika. Zatožènčev odvetnik je rekel, da vsega dolga O'Connell sedaj ne more plačati, pač bi morda lahko plačal po 50c na vsako prestopno leto. Sodnik je nato odločil, da mora plačati na vsakega 29. februarja po 50c. Kot kaže koledar, bo O'Connell plačal zadnji obrok leta 2512.

Karambol

Na vogalu Trafalger Ave. in 156. cesta sta zadela dva avta skupaj. V enem se je vozil Fred Lambrecht iz 400 E. 156. St. in Matt Satkovič iz 707 E, 161. St. Policija bo ugotovila, čigava je brivda.

Mussolini grozi Zed. državam z razdejanjem

Rim. — Il Popolo D'Italia, osebno glasilo diktatorja Mussolinija, je zagrozil Zed. državam z razdejanjem po totalitarnih zaveznikih, če bi stopila Amerika v evropsko vojno. Italija, Nemčija in Japonska si želijo prijateljstvo z Zed. državami, pravi Mussolinijevo glasilo, toda ameriški narod bo sam kriv, če se bo to prijateljstvo spremenilo v vojno. Angleški in ameriški plutokrati delajo na "peklenskem načrtu," pravi list nadalje "da bi zapletli Zed. države v vojno, kar bi bilo končno le v pogubljenje in razdejanje severne Amerike.

"Če se bo to zgodilo, bodo Zed. države popolnoma strte in osvojevalci bodo začeli z ekonomskim in finančnim programom, ki bo sovražen Zed. državam, kateregа še nimajo namena izpeljati, dokler ne bodo te tri zaveznike Zed. države same prisilile v to. Severnoameriški narod ima samo dva sovražnika in sicer bogataše in pa lahkovernost, pred katerima se mora varovati," pravi list.

Ameriške republike so se zganile za svojo obrambo

Buenos Aires. — Ameriške republike so se zganile in bodo začele primerjati svojo vojaško moč. K temu jih je prisilila najnovejša zveza med Nemčijo, Italijo in Japonsko. Poleg vojaških zastopnikov republik Južne in Srednje Amerike, ki so že v Washingtonu, kjer proučujejo vojaško moč Zed. držav ter delajo načrte za skupno obrambo zapadne hemisfere, so na potu v Washington tudi zastopniki sledečih republik: Argentine, Paraguay, Peru, Bolivije, Columbije, Uruguay in Gvatemale.

Delegatje si bodo ogledali vse ameriške utrdbe, poleg tega bodo pa obiskali vsa ameriška industrijske središča, kjer si bodo ogledali delo na obrambnem načrtu.

Iz Londona so odpeljali 11,000 mater in otrok

London, 30. sept. — Enajst tisoč mater in otrok so koncem zadnjega tedna poslali iz Londona na varnejše kraje. Vsega skupaj je odšlo od začetka vojne iz Londona do 100,000 mater in otrok. Največ jih je iz revnejših okrajev mesta, kjer so Nemci porušili cele bloke hiš. Delajo se priprave, da se v prihodnjih par tednih izseli še več tisočev oseb iz Londona.

Avtna nezgoda

Avto, v katerem se je vozila Miss Margaret Bobeck iz 1614 Lakewood Ave. je zadel na Hough Ave. v drug avto. Miss Bobeck so odpeljali v bolnišnico z večjimi poškodbami v boku in kolenih, poleg štirih izgubljenih zob.

Za revno družino

Revna družina lahko dobi zastonj dobro ohranjeno posteljo z vzmetmi vred. Vprašajte na 1147 E. 63rd St.

Nemci so ves dan napadali London

Kljub megli, ki je ležala nad Londonom, pa so Nemška letala s podvojeno močjo napadala. Dobra angleška obramba je uničila Nemcem 43 letal.

London, 30. sept. — Nemška letala so danes vedno v večjem številu prihajala nad London in spuščala bombe nad mesto kljub neprestanem streljanju protizračni baterij in kljub vsem napadom angleških avijatičarjev. Angleško poveljstvo trdi, da so zavrnili večino nemških letalskih skupin in pri tem tudi sklatili 43 sovražnih letal.

Toda priletela je četrta skupina nemških bombnikov, kakih 180 po številu, od katerih se je nekaterim posrečilo prodreti skozi obrambeni ogenj in so metali bombe v mesto. Bombe so napravile precej škode zlasti v zapadnem delu mesta. Peti škadron nemških letal je pa prihrumel malo pred nočjo. Nemci so prihajali preko Rokavskega preliva od zgodnjega jutra do poznega večera.

Londončani, ki so ždeli v podzemskih skrivališčih so z veseljem slišali poročilo ministrstva za letalstvo, ki je dal uradno izjavo, da so angleški letalci tekom noči poleteli v izpad daleč nad Nemčijo in napravili mnogo škode nemški industriji.

Čez Rokavski preliv pa so se obstreljevale nemške in angleške topniške baterije. Ogenj so odprli Angleži takoj zjutraj in začeli metati karteče v pristanišče Calais. Takoj so odgovorili nemški topničarji, ki so pošiljali krogle v presledkih 20 minut na angleško obal.

Angleška vlada je izdala svarilo na narod, da nevarnost invazije še ni minila, ker bo v oktobru še mnogo lepih dni, ki bi bili zelo pripravni, da se prepeljejo Nemci čez morje. Angleži tudi vsak čas pričakujejo, da bosta začeli Nemčija in Italija napadati Gibraltar.

Francija namerava utrditi svoj otok ob ameriškem obrežju, po naročilu Nemčije

Vichy, Francija, 30. sept. — Francoska vlada namerava nadaljevati z izboljšavo pristanišča za bojne ladje na otoku Martinique, ki leži v bližini severnega dela Južne Amerike in ki je oddaljen 1200 od Panamskega prekopa. Kot trdi francoska vlada, je bil načrt pripravljen že v začetku vojne, toda se ga je opustilo, ko se je zrušila Francija. V diplomatskih krogih se govori, da je storila Francija ta korak zdaj po ukazu iz Berlina. Značilno je to, da leži ta otok nasproti otoku Santa Lucia, kjer je Anglija dovolila Zed. državam napraviti pristanišče za svoje bojne ladje in za letala.

*

Washington, D. C., 30. sept. — Vladni oddelek ameriške vlade ni hotel dati nobene izjave glede poročila iz Francije, da bo ta zgradila bojno pristanišče na otoku Martinique. Državni tajnik Hull je rekel samo toliko, da bo najprej dobil uradno poročilo o zadevi, predno bo povedal stališče Zed. držav tozadevno. Neuradno se pa poroča, da bi bil ta korak francoske vlade zelo nevaren ameriškim republikam, ker se v ozadju jasno vidi Nemčijo.

V Jugoslaviji so iztirili nemški vlak

Zagreb, Jugoslavija. — V soboto ponoči je bil na progi med Zagrebom in Ljubljano iztirjen tovorni vlak, ki je vozil iz Romunske v Nemčijo. Vlak je sestojal iz samih oljnih tankov. Proga je bila tako pokvarjena, da je bil ustavljen ves promet za en dan. Sumijo, da je bilo to delo sabotažnikov. Jugoslovansko časopisje ni smelo poročati te novice.

Hčerka je!

Pri družini Mr. in Mrs. William Perušek, 528 E. 147th St. se je oglasila teta štorklja in pustila za spomin zalo hčerko, ki je tehtala pri rojstvu 8 funtov in 3 unče. Materino dekliško ime je bilo Mary Jerše. Dete in mati se dobro počutita v Glenville bolnišnici. Naše čestitke!

Pozdravi iz Peoria, Ill.

Mr. Anton Grdina in Mr. Ernest Novak pošiljata pozdrave iz Peoria, Ill., kamor je šel Mr. Grdina kazat slike našim ljudem, a Ernest ga je spremljal in mu pri tem pomagal. Kot Mr. Grdina poroča, gledajo stari ljudje slike, dekleta pa Ernesta, ki je fest fant.

Vlada bo dala navodila za gradnjo zaklonišč

Washington, D. C. — Vojni oddelek ameriške vlade bo kmalu izdal brošure, v katerih bo natančno popisano, kako se gradi varna zavetja proti bombam, kako je treba rabiti plinske maske in kako je treba dati prvo pomoč ranjencu.

PRIDNA KOKOŠ

New Brunswick, N. J. — Farmar George Pearce ima kokoš, ki je v 51 tednih znesla 335 jajec ter je tako postala zmagovalka v državi New Jersey v jajčni industriji.

26. obletnica

Danes, 1. oktobra je preteklo 26 let, kar sta si obljubila zakonsko zvestobo spoštovana Mr. in Mrs. Frank Koračin iz 1060 E. 222. cesta v Euclidu. Sorodniki, prijatelji in znanci jima iskreno čestitajo ter jima kličejo še na mnogo let sreče in zdravja.

Vile rojenice

Družini Mr. in Mrs. John S. Richter iz 6729 Bayliss Ave. so vile rojenice prinesle krepkega sinčka prvorojenčka. Mrs. Richer je hčerka družine Opaškar. Mati in dete se dobro počutita v Polyclinic bolnišnici. Naše čestitke!

"AMERIŠKA DOMOVINA"
AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto $5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto $7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta $3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta $3.50
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto $5.50; pol leta $3 00
Za Evropo, celo leto, $7.00
Posamezna številka, 3c

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada, $5.50 per year; Cleveland, by mail, $7.00 per year
U. S. and Canada, $3 00 for 6 months; Cleveland, by mail, $3.50 for 6 months
Cleveland and Euclid, by carrier $5.50 per year, $3.00 for 6 months
European subscription, $7.00 per year
Single copies, 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1878.

83 No. 231 Tues., Oct. 1, 1940

Churchillov trumfni as

Kdor se razume na karte, bo vedel, da je trumfni as najvišja karta, s katero lahko vzameš vsako drugo karto. In tak trumfni as ima v rokah (vsaj zdaj še) angleški premier Winston Churchill, ki se imenuje bojna mornarica. In kakor vsak igralec zida vso igro na trumfni as, tako stavi Churchill vse svoje upanje na bojno mornarico.

O današnji vojni se lahko reče, da je boj med Churchillom, kateri zastopa politično moč in največjo pomorsko silo na eni strani in Adolfom Hitlerjem, kateri zastopa politično moč in armadno silo na drugi strani. Ostala moč teh dveh vojnih bogov je pa v zračni sili.

Nagrada za direkten in uspešen napad na Anglijo, to se pravi invazijo, bi bila danes še večja, kot je bila v začetku vojne. Ne samo, da brani Anglija koristi svojega obsežnega imperija, ampak varje obenem tudi francoske kolonije, katerih šibka Petainova vlada ne more braniti. Tako je Anglija tisti branik, ki zabranjuje rimsko-berlinski osi, da ne zasede vseh francoskih kolonij.

Zato pa, če bi se zdaj zrušila Anglija, bi se zamajala in porušila ž njo tudi svetovna pomorska sila, katera je utelešena danes v angleški mornarici. In če vzamemo možnost, da bi se preselila angleška vlada iz Londona v Kanado in od tam nadaljevala vojno, bi z selitvijo izgubila precej svoje pomorske moči in to za dlje časa, predno bi si jo zopet prilastila.

Možje, ki so danes na vladi v Angliji, to dobro razumejo. Enako dobro razumejo pa tudi naciji. Zato se pa Anglija brani na vse kriplje, da prepreči invazijo nemške armade. Z vso vnemo se je vrgla na izdelovanje letal in treniranje avijatičarjev, ker ve, da se bo le z zračno silo ubranila Hitlerju.

Toda v tem, ko je Anglija hitela noč in dan s pripravami za obrambo, je bila njena pomorska sila tista tiha, a strašna moč, ki je branila trdnjavo, dokler niso bile izgotovljene druge priprave. Dasi sta zadeli obe velesili druga ob drugo v zraku, pa si je vendar Hitler želel in si gotovo še želi, da bi imel na razpolago ono nemško mornarico, ki jo je imel kajzer Viljem v začetku prve svetovne vojne. Potem bi najprej strahovito udaril na Anglijo s svojo neprimerljivo zračno silo, takoj za njo bi pa popeljal proti Angliji svojo bojno mornarico. In tudi če bi pri tem Hitler izgubil vso svojo bojno mornarico, pa bi pri tem gotovo tudi toliko oslabil angleško brodovje, da bi šla nemška armada brez posebnega truda na angleško točje.

Toda Hitler je tako slab na morju, da je Anglija brez skrbi manevrirala s svojimi bojnimi ladjami, jih dovolj pustila doma za obrambo otočja, z drugim delom pa je odšla v Sredozemsko morje, da je ojačila tam svoje pozicije. Anglija je morala svoje brodovje razdeliti na dva dela, ker ni vedela, kje bosta Hitler in Mussolini udarila: ali na Anglijo direktno, ali pa bosta udarila na Bližnji Vzhod z vso silo, pri tem pa še vedno udrihala z zračno silo po angleškem otočju, da bo tako morala Anglija deliti svoje sile. Kot vidimo, se to tudi godi in bližnja bodočnost bo pokazala, če se bo mogla Anglija ubraniti na dveh krajih obenem. Toliko je gotovo, da se sedaj Angliji ni treba toliko bati invazije, in da bo poslala lahko skoro vse brodovje v Sredozemlje.

Kar se tiče obrambe Anglije je svet videl samo napade in odbijanje nemške zračne sile. Toda Anglija je imela tudi ladje v Rokavskem prelivu, s katerimi je varovala svoje obzrežje. Ne sicer velike in okorne pomorske trdnjave, ampak male, hitre čolne, rušilce in lažje križarke. Dasi je smatrala Anglija kot najnevarnejšo točko v Rokavskem prelivu, pa ob istem času ni pustila v nemar možnosti invazije od Norveške. Če bi bila Anglija osredotočila vso svojo pozornost na Rokavski preliv, bi bili naciji kake meglene noči naskočili severno škotsko obal in tamošnje otoke, ki so kakih 200 milj oddaljeni od norveških pristanišč, kjer ima Hitler vedno pripravljeno svojo armado.

In ravno za ta slučaj mora imeti Anglija vedno nekaj svojih težkik križark v glavnem bojnem pristanišču Scapa Flow, venomer mora patruljirati norveško obal in paziti, če se nemške čete tam kaj pripravljajo ter venomer polagati mine med seboj in med norveško obalo.

Mimogrede povedano, so te mine v največjo obrambo pred invazijo od Norveške, dasi se o tem v javnosti jako malo omenja. Skoro gotovo se mora Anglija samo tem minam zahvaliti, da si Nemci ne upajo pritisniti od norveške strani, ker so mine ob severni Angliji tako na gosto posejane, da ne more skozi niti navaden čoln na vesla.

Vode na severni strani Anglije so kot nalašč pripravne za mine. Ta brambovec, mine, položene v morju, so nevarnejše kot so torpedi, ki jih izstreli podmornica, obenem pa lepo mirno čakajo na sovražnika, vsak čas pripravljene, da mu prizadenejo smrten udarec. Sovražnik nikdar ne ve, kje je položena mina, zato si pa tudi ne upa v kraje, kjer sumi, da so. Anglija se je pa tudi ob drugem obrežju zavarovala z minami, kar je najbrže poglavitni vzrok, da si Hitler ne upa blizu po morju. Lahko razbija z letali po Angliji, toda končno mora priti pa le vojaštvo, da zasede zemljo.

BESEDA IZ NARODA

Ribniško pismo

Poroča dekan Viktorijan Demšar

Ribnica, 23. julija 1940. — Ko sem pred letom dni živel med Vami in sem doživljal prelepe ure med gostoljubnimi ameriškimi Slovenci po raznih kolonijah-posebno pa še med ribniškimi rojaki, mi niti na misel ni prišlo, da bom naslednje leto že služboval v srcu ribniške doline, starodavni in slavni Ribnici. Toda božja volja je bila, da sem 25. aprila t. l. prišel kot novi župnik in dekan v znamenito ribniško faro in dekanijo.

Odkrito povem, da sem že prej nameraval pisati dragim Ribničanom v Clevelandu in okolici ter vsem po širni Ameriki, toda prvi mesec nisem prišel do primernega časa, da bi pisal, ker sem imel toliko opravila. Potem se je pa vsaka zveza po suhem in morju med nami pretrgala. To sem najbolje občutil, ko nisem več dobil prijazne "Ameriške Domovine" in pisma domačih. Tako je sedaj ostala edina vez še — po zračni pošti in po tej pošiljam svoje prvo pismo svojim bivšim župljanom in rojakom iz dekanije ter okolice! Sicer je res, da duhovne vezi nobena sila, ne more uničiti, vendar pa je človeško bolj primerno-prejeti tudi znake teh duhovih vezi v obliki pisem in podobnega. . . .

Skoraj vsak Ribničan, s katerim prvič govorim, me vpraša: "Kako se Vam kaj med nami dopade?" Tako se mi zdi, me tudi vi vprašujete: "Kako se kaj počutite med našimi domačimi?" Na to navadno odgovorim tako-le: "Za dobro solato je treba olja in jesiha in še malo soli! Vsega se pa tudi v Ribnici dobi in tako se živi!

Da je sedaj v vojnem času manj olja in več jesiha, je jasno, sicer pa pravega olja za drag denar ni več dobiti! Vendar pa je veliko dobre volje najti pri mnogih! Tako bo z razumevanjem eden drugega in z božjo pomočjo le šlo!

Ko sem imel tu prvo uradno kosilo, pri katerem je bil navzoč poleg komandanta polka in drugih zastopnikov raznih oblasti ter prijateljev tudi Vaš dobri znanec g. profesor dr. Trdan, sem v govoru omenil tudi to, da se zarečenega kruha več sne kot pečenega! In pri Ribničanih se je to z mojim prihodom med nje zgodilo! Naj pa še Vam to objasnim!

Ko je pred dobrimi 25 leti umrl blagi g. dekan Dolinar, je za to mesto zaprosil tudi tedanji rektor in spiritual pri uršulinkah g. Ignacij Nadrah, ki je mesto že tudi prejel. Toda tedanji Ribničani ga niso nič poznali. Dobro pa so poznali svojega bivšega kaplana g. Antona Skubica, ki je bil tedaj župnik na Jesenicah. Pa so šli Ribničani do knezoškofa dr. Jegliča v Ljubljano in prosili: Skubica nam dajte! — G. škof jih je poslušal in pregovoril g. Nadraha naj vrne dekret, češ da bo njega poklical v Ljubljano za kanonika. Obojsetransko se je lepo uredilo! G. Skubic je prišel za dekana v Ribnico, g. Nadrah iz loškega samostana pa kot kanonik v Ljubljano, kjer je sedaj generalni vikar in stolni prošt — torej prvi za škofom. Po 25 letih, ko je g. A. Skubic umrl, pa zaprosim jaz za ribniško župnijo, ko nisem še nič vedel o dogodki pred 25 leti — in to prav iz iste sobe in položaja kot g. prošt Ign. Nadrah. In tako so sedaj Ribničani dobili svojega župnika in dekana iz škofjeloškega samostana — po 25 letih. Pota božje Previdnosti so čudovita!

Sedaj pa, kot šef župnije, moram marsikaj okušati, kar je prihranjeno drugim. Te dni so začeli popravljati cerkveno ostrešje, zlasti streho na stolpu proti župnišču. Oporniki so bili že čisto strohnjeni. Župljani so pokazali popolno razumevanje za to in so zbrali 25 tisoč dinarjev — to je približno $350 kakor je sedaj valuta! Za nas je to velik denar — za Vaše razmere pa — saj veste! Ako bi pa hoteli popraviti ostrešje kot bi bilo potrebno, ne bi zadostovalo 200 tisoč din. To pa v teh razmerah ni mogoče! Poleg tega bo treba zgraditi še prosvetni dom in dnevno zavetišče za male otroke, ki jih je vedno več tu v Ribnici radi pritoka vojaških družin in uradništva. In še nekaj bo treba: poskrbeti bo treba stalno šolo za vzgojo domačih deklet v gospodinjstvu, kar bi mogle imeti one redovnice, ki bi skrbele za otroke od 4. do 7. leta. Vidite, da je tu v Ribnici veliko potreb, ki jih včasih ni bilo. Pa Vi, ki ste v Ameriki, jih gotovo dobro razumete. Upam, da jih bodo tukajšnji domačini polagoma razumeli in bodo veseli, če se bodo kdaj te stvari uresničile. Seveda bomo potrkali tudi na ameriška dobra srca, ki še vedno mislijo na svoj domač kraj, ki naj bi napredoval in rastel s skupnimi močmi!

Ob prvi priliki bom pa še kaj pisal in poročal, ko bo zopet zračna pošta ponesla iz naše domovine ljubeča pisma preko morja! Bog z Vami vsemi!

Zanimiva predstava

V sredo, 16. oktobra, zvečer se bo vršila izredna slikovna predstava, ki bo privlačna za mlade in stare. Predstava se bo vršila v Slovenskem narodnem domu na 6417 St. Clair Ave.

Predstava bo iz samih barvanih (naravnih) slik. Posebno bomo pokazali ta večer novoporočence na njih poročne dneve, da se bodo lahko videli, kako so izgledali v poročnih oblekah in kako so se obnašali. Na programu bo več porok v zadnjem času. Poleg tega pa bodo videli udeleženci te predstave tudi naša mlada dekleta v svojih sijajnih uniformah, ko nastopajo kot vežbalni krožki pri raznih paradah.

Dalje bomo videli naše lepe domače cvetlične vrtove raznih slovenskih družin. Vse te slike so v barvah. Vsa predstava je polna veselja in spremljana bo z godbo.

Koncem predstave, ki bo trajala dve uri, boste pa lahko zaplesali in se veselili. Igral bo orkester od desete ure naprej. Predstava se prične točno ob osmih in ples pa ob desetih. Vstopnina je samo deset centov. Vse to se bo vršilo pod pokroviteljstvom Kulturnega vrta in organizacije Najsv. Imena. Ves dobiček bo razdeljen med ti dve organizaciji. Slikovno predstavo priredi Mr. A. Grdina. Vas vabi,

Prireditveni odbor

—Gorica, avgusta 1940. Uradna italijanska agencija poroča, da je pri ponočni vožnji tovornega avtomobila, na katerem se je vozilo 15 delavcev, prišlo do nesreče na ovinku blizu Gorice, ter da se je avtomobil prevrnil v 50 m globok prepad. Pri tem je bilo ubitih 5 oseb, ranjenih pa 12, med njimi tudi šofer in njegov pomočnik.

Podrobnosti kakor tudi kraj in imena ponesrečencev še niso znana.

Joliet se zahvaljuje

Zvezin dan, ki se je vršil v Euclid Beach parku dne 14. septembra bo ostal izletnicam v nepozabnem spominu, kajti doživele smo toliko lepega in zanimivega, da nam je nemogoče vse opisati.

Ko se je odločil naš vežbalni krožek ali kadetinje podružnice št. 20 SŽZ, da se odzove povabilu krožkov iz Clevelanda in okolice, da javno nastopi na ta dan, se je pričelo zanimanje tudi med članicami, da se pridružijo temu izletu.

Takoj so poizvedele za cene na železnici in povedano nam je bilo, če dobimo vsaj 50 potnic, da nam bo cena zelo znižana. Bilo je treba malo reklame in priglasilo se jih je 66, da smo odhitele 13. septembra in povrhu je bil to še petek (s tem smo dokazale, da nismo bile vraževerne. Podale smo se na čikaško postajo LaSalle Station, kjer se nam je pridružilo še šest članic iz Chicaga, katere je vodila Mrs. Mary Tomažin, predsednica nadzornega odbora SŽZ. Videli smo v skupini tudi Mrs. Agnes Mahovlic iz So. Chicaga, glavno porotnico SŽZ. Mrs. Fritzel iz Pueblo, Colo. ter Mrs. Lankluss iz Montane.

Bilo nas je kar dva vagona in smo se prav komodno vozile. V enem vagonu so bile kadetinje in naš naraščaj od podružnice št. 20 in sicer sedem po številu. V tem vagonu je bilo precej mirno, a toliko bolj glasne pa smo bile v našem vagonu, kjer se je oglašala pesem za pesmijo pod vodstvom Mrs. Fritzel in naše Mrs. Ambrose. S tem smo spravile tudi naše kadetinje pokonci, da so druga za drugo prihitele v naš vagon in se pridružile pevkam. Bilo je zelo prijetno, čeprav so nam bili zatemnili luč in to pa radi tistih zaspank, ki so se že vnaprej pripravljale za naslednji veliki dan.

Šele krog štirih zjutraj so pevke potihnile ter si tudi one privoščile vsaj eno uro spanja, kajti skoro se je že pričelo daniti in vsaka bi bila rada videla tudi okolico, po kateri smo se vozile. Precej naših izletnic je bilo sedaj prvič v Clevelandu in zato so tem bolj nestrpno pričakovale videti kje žive Slovenci.

Kmalu po osmi uri je prisopihal vlak na veliko Terminal postajo v Clevelandu. Ta postaja je res kras mesta. Spominjam se še pred leti, ko je bila tista mala postaja ob vznožju središče pozdravnih in poslavljajočih se skupin, največjega pomena. Toda danes pa se mesto Cleveland lahko postavlja z največjo in najmodernejšo postajo. Že samo to poslopje napravi na izletnike najprijetnejši vtis, kaj šele potem prijazni Clevelandčani.

Stopile smo iz vlaka. Predseboj smo zagledale smehljajoče se znane obraze. Na čelu vseh pa je bila naša urednica Mrs. Albina Novak. Njej se pač ni bilo treba predstavljati našem izletnicam, kajti ona je zelo dobro poznana pri nas v Jolietu. Predstavila nam je svojega soproga Mr. Rudolf Novak-a. Tu so bile tudi ostale gl. uradnice, bivše delegatinje konvencij, uradnice podružnic in ostale članice. Mrs. Novak je imela vse tako organizirano, da so pozdravile naše izletnice in jih nato odpeljale na svoje domove.

V resnici smo se čudile tako lepemu sistemu, katerega ima Mrs. Novak, če bi bila jaz na njenem mestu, bi bila gotovo pozabila na eno ali drugo stvar, a ona si je pa vse lepo zabeležila kdo pride in pri kom bo katera stanovala, da ni bilo nobene zmešnjave. Vse je bilo hitro urejeno in vse smo bile zadovoljne.

Komaj pa smo bile izletnice pripeljane na naša stanovanja, nam je bilo že ukazano, da se moramo ustaviti v "Bridge Tavern," katerega lastnik je Mr. Plevnik. Tu smo imele kosilo. Torej tu smo se zopet sestale in na obrazih vseh se je bralo zadovoljstvo. Poskrbljeno pa je bilo za nas tudi v tem, da smo si lahko ogledale mesto, kar nas je vzelo dobri dve uri. Nato pa smo izstopile v Euclid Beach parku in si privoščile razne zabave kakor jo more nuditi le tak park. To je bilo posebno za nas iz Jolieta nekaj razveseljivega, ker tu pri nas ni kaj takega. Radi tega so naša dekleta kar hitela od enega igrišča do drugega in to vse do časa, ko so se morale preobleči za nastop.

Dvorana je bila nabito polna, kajti odzvale so se članice in njih prijatelji od blizu in daleč. Ko sem se mudila v Clevelandu in so nas vozili iz kraja v kraj, šele sedaj sem lahko zapopadla, kako daleč je ena podružnica od druge. Šele tedaj smo videli v pravi luči veliko delo, ki ga vrši Mrs. Novak med našimi Slovenkami. Koliko skrbi ima in koliko svojega časa žrtvuje ona, da se uresniči naša ideja za veliko in močno Slovensko žensko zvezo.

Tu v tej dvorani smo videle številne skupine vežbalnih krožkov, katerih je eden lepši kot drugi in prav tako ljubki mladinski krožki. Vse to nas je kar očaralo.

Nastopile so tudi naše kadetinje iz Jolieta od podružnice št. 20 in sicer bile so prve na programu. Ker je bil to njih prvi nastop v skupinah, so bile nekoliko boječe, a so kljub temu storile najboljše kar so znale in vedele. Vpoštevati je treba, da je bila to njih prva preizkušnja, sicer so pa edine v našem mestu, ki zastopajo Slovane in delajo čast naši organizaciji in slovenskemu narodu ter so edine v osrednjem zapadu, vendar pa do sedaj še niso imele prilike nastopiti v tekmi z drugimi krožki. Prepričana sem, da če bodo zopet imele priliko se pokazati v Clevelandu, da bodo tedaj bolj samozavestno nastopile. To je bila zanje dobra šola.

Tudi naš mladinski krožek je prav imenitno in fino zastopal podružnico št. 20 ter njih naraščaj, kajti vrteli so se trije pari med tem, ko je ena deklica oblečena v fantovsko narodno nošo, Miss Lorrain Kuzma igrala na harmoniko razne plesne komade. Vse deklice so bile oblečene v slovenske narodne noše. Tako je bila naša podružnica št. 20 prav častno zastopana.

Videle smo naše izletnice kako pazno so sledile vežbam krožkov pri tekmah in ravno tako mladinskim krožkom pri plesu. Vse to jih je kar očaralo. Bilo je to za njih tako nekaj novega, da prihodnje dni ni bilo drugega govorjenja med njimi kot samo o teh krožkih in programu. Uniforme so tako lepe, da je bilo našemu krožku res težko izbrati kateri krožek je bil lepši, ker ne bo dolgo, ko si bodo tudi naša dekleta nabavile nove uniforme.

In sedaj pa igra "Mala pevka" pod vodstvom Mr. A. Šublja. Veliko sem že čitala o clevelandskih odrih, a si nisem mogla misliti, da so tako dovršeno izpeljani. Zares vsa čast igralcem kakor tudi pevcem in pevkam tega večera. Nudili ste nam nekaj duševnega užitka, kar se ne bo zlepa pozabilo. Pazno smo zasledovale točko za točko. Uživali smo ob krasnih melodijah naše pesmi, katere so nam peli naši fino izvežbani pevci in pevke, da smo se kar divili in ko smo odhajali iz dvorane, smo si želeli, da bi nam bilo še kdaj mogoče vse to videti in slišati.

Omenim naj, da je nastopila na odru tudi članica našega mladinskega oddelka, Miss Eileen Ferkol, ki je prihitela z mamo in staro materjo na to prireditev. Nastopila je v umetnem plesu v zelo krasni plesni obleki. Ta večer je bil nekaj posebnega za to malo deklico.

(Dalje na 3 strani)

Če verjamete al' pa ne

Ženin na dražbi

(Nadaljevanje)

“Ne, za njim ne bomo leta
prosili ga še manj,” je vre
nevesta; “če on ne pozna s
poti, poznam pa jaz svojo.”
V tem trenutku je stopil sk
vrata Pavliha. Več glasov m
zaklicalo nasproti:
“Kje je pa ženin? — Z
tako dlogo ne pride? — Kje
ta klada?”
“Ne vem,” se je zasmejal P
liha, “sem mar jaz varuh
nov? Mislil sem, da je že d
tukaj.”
“Figo je tukaj!” — “G
še molze krave doma.” —
kokoši.”
Ko je Pavliha zagledal J
Gorjana za mizo pri peči, j
pil k njemu in zaklical:
“O, pozdravljen, Jeronim
torej prišel!” Nato ga je
gnil k svatovski mizi in ga
stavil:
“Ta je Tratnik iz Zalog
ninov star vojaški tovariš,
je Jurij sam povabil na ž
no.”
Pozdravljali so dozd
Jurijevega znanca od vseh
ni, toda nihče ga ni spozna
pa je podal nevesti roko
hripavo krehal:
“Gospodična — kh —
— khkh — želim vam —
— veliko sreče — kh.”
“Lepa hvala. Vi ste pa
vi kot hlevna vrata. Piti
te kuhano vino in nikar s
več ne trudite z govorje
Z zvitim nasmehom se
spoznani ženin usedel s
hom nevesti ravno naspr
Tedaj se je oglasilo od
že prvo zvonjenje.
Silna razburjenost je p
la sedaj nevesto in njeno
“Naj bi vsaj sporočil
pride,” je tarnal stari Če
“Vedno je bil neroden
sanec, ki ne pozna nobene
“Da, zdaj je pravi
škrat, ki se ne zmeni ne z
ne za ljudi.”
“Raztrgala bi ga!” je
nevesta.
“Toda saj mora biti n
način že tukaj,” se je
vmes Pavliha, “kajti že
zjutraj sem ga videl s
vasi.”
“Kje pa je potem?” je
jezno nevestin oče.
“Mogoče sploh ni dale
tako neko slutnjo,” se je
Pavliha. “Kaj mi daste
poiščem in v kratkem ča
peljem k mizi?”
“Hlačni gumb dam za
rekla nevesta strupeno.
Drugi so se smejali in
“Jaz dam krajcar.”
“Jaz groš.”
“Dvajsetico dam jaz.”
“In jaz dam krono.”
Pavliha je sunil ob
Gorjana pod mizo in tedaj
dozdevni vojaški tovariš
in rekel s svojim čistim
vnim glasom:
“Hoho, tako poceni pa
stim ženina na dražbo. J
sto goldinarjev, da si bo
ko kupili naočnike.”
Kot bi jih sršeni pičili, s
nili svatje pokoncu in v
so bile uprte v govoreča
je bil čisto glas Jurija Go
Toda postava, oseba, ob
bilo prav nič podobno! N
sliti! Nemogoče!
Zopet je odprl Jurij usta
smeje rekel:
“Gozdni škrat danes ne
toda morda bi lahko jaz n
ženina, seveda če sem za n
dovlj lep in če me ne bo
raztrgala.”
Sedaj je nevesta na šir
prla plameneče oči, str
Jurija kot začarana in m
ma zavpila z začudenim g
“O nebeški Jeruzalem
sveti pomočniki! Ti — ti

(Dalje prihodnjič)

WINNETOU

Po nemškem izvirniku K. Maya

“Strogo morata paziti na njega, mučiti pa ga ne smeta! Velik poglavar belih lovcev je in tudi sam nikdar ni brez potrebe mučil rdečih bojevnikov.”

Odšel je. Posvetovanje se je začelo.

IV.

Črnolaska.

Nisem bil dolgo sam.

Radovedneži so me prišli gledat, ženske, otroci in dekleta. Spoštljivo oddaljeni so se zbirali v gručah, me ogledovali, si šepetali, zinili tudi katero glasno in odšli. Drugi so prihajali in spet drugi. Ni bilo preveč prijetno, si lahko mislite!

Od bojevnikov nobeden ni prišel blizu, preponosni so bili, da bi pasli na Old Shatterhandu radovednost. Sovraštva nisem opazil na obrazih, prej občudovanje in spoštovanje. Radi bi bili videli velikega belega lovca, ki so o njem toliko čuli in ki bi jim bila njegova smrt nudila prizor, razburljiv in krvav, kakršnega še nikdar niso videli.

Med radovedneži sem videl tudi mlado Indijanko, ni še menda bila žena. Ko je opazila, da jo gledam, je stopila na stran pa me od daleč in samo kradoma ogledovala, kot bi jo bilo sram, in se je pomešala med navadna [illegible].

Ni bila ravno lepa, grda pa tudi ne, ljubka da je, bi morda rekel. Njen okrogli, mehki, prikupljivi obraz je bil prijazen, njene velike, resnobne in odkritosrčne oči so bile zanimive, živo me je spominjala na Nšo-či, Winnetouovo sestro, čeprav ji sicer prav nič ni bila podobna.

Prijazno sem ji pokimal, sam ne vem zakaj. Ne morem reči, da sem kaj posebnega nameraval. Vdal sem se trenutnemu dobremu razpoloženju.

Zardela je do gostih črnih las, se obrnila in odšla. Po nekaj korakih pa je obstala, se obrnila in me pogledala ter izginila v šotoru, ki je bil večji in lepši ko drugi.

“Kdo je tista mlada hčerka rodu Kiowe?” sem vprašal stražnika. “Tista, ki je stala tamle ločena od drugih in je pravkar odšla v šotor.”

Niso mi prepovedali govoriti s čuvaji. Rade volje mi je odgovoril:

“Tista je Kakho oto — Črnolaska —, hči Sus homaše — Eno pero —. Dobil je tako ime, ker se je že za mladih dni odlikoval v boju in je smel nositi pero na glavi, kakor ga nosijo poglavarji.

“Ti ugaja?”

“Da!” sem odgovoril. Nekam čudno se je zdelo, da rdeči bojevnik vpraša ujetega belokožca, ki je smrti zapisan, ali mu ugaja rdeče dekle.

“Žena našega mladega poglavarja je njena sestra,” je pravil.

“Žena Pide?”

“Da!”

“Torej si je s Pido v svaščini?”

“Da. Tamle vidiš njenega očeta. Z drugimi starešinami vred sedi pri posvetovanju.”

“Tisti, ki ima veliko pero v laseh?”

“Da!”

Pogovor je bil pri kraju. Rodil pa je posledice, ki jih res nisem nameraval.

Posvetovanje je trajalo dolgo, zelo dolgo, dobri dve uri. In potem so prišli po mene, me odvedli in me postavili “pred sodišče,” pa ne, da se zagovarjam, ampak da čujem že kar obsodbo. Dolge govore sem moral poslušati o zločinih belih vobče in posebej o svojih zločinih. Tangua je brez konca in kraja pripovedoval, kako se je začelo naše sovraštvo, kako sem se “sovražno” obnašal tistikrat, ko sem mu zdrobil koleni. Omenil je tudi, da sem se prikradel v vas, ugrabil Pido in ga zamenjal za Sam Hawkensa. Skratka, naštelì so mi toliko hudodelstev, da na milost in prizanesljivost vobče misliti nisem smel.

Še daljši pa je bil seznam muk, ki so mi jih pripravljali. Ne verjamem, da bi bil kedaj kateri beli človek, ki so ga Indijanci kedaj mučili na kolu, umrl tako strašne in krvave smrti, kakor so jo prisodili meni. Lahko sem bil ponosen na izbiro muk, ki so me čakale, pričale so, da me ti ljubeznivi ljudje res čisto posebno cenijo in čislajo.

Le eno tolažbo so mi pustili, — odložili so mučenje za nekaj ur, ker niso bili vsi bojevniki doma. Niso jim hoteli kratiti užitka, ki bi jim ga nudila Old Shatterhandova smrt.

Obnašal sem se pri razglasitvi te znamenite obsodbe tako, kakor se spodobi za moža, ki se ne boji smrti. Tudi govoril sem, pa le kratko in le to sem povedal, kar sem moral povedati, da me niso smatrali za strahopetca. Izognil pa sem se vsaki besedi, ki bi užalila moje rdeče sodnike.

Navadno seveda ni tako, kadar Indijanci koga obsodijo na kol. Vsak tak obsojenec draži in žali svoje mučitelje, kar le more, samega sebe pa hvali na vsa usta in se slavi za največjega junaka. Če bi tega ne storil, bi ga imeli za strahopetneža. Opustil sem tako govorjenje, ker vobče ni po mojem okusu, in pa radi Pide, ki je bil res plemenit do mene, pa tudi radi Kiow sploh, ki so me vendar sprejeli čisto drugače, nego bi bili prav za prav morali sprejeti svojega smrtnega sovražnika, posebej še človeka, ki je bil v najtesnejši zvezi z Apači in Winnetouom. Da bi mi mojo redkobesednost in ravnodušnost šteli za strahopetnost, tega se meni ni bilo treba bati, poznali so Old Shatterhanda.

Ko so me peljali nazaj k drevesu smrti, sem prišel mimo šotora, v katerem je stanoval Enc pero, oče Črnolaske. Hčerka je stala pri vhodu.

Obstal sem in ji prijazno rekel:

“Moja mlada sestra je pač zelo vesela, da je hudobni Old Shatterhand končno ujet, kajne?”

Zardela je spet, se za hip obotavljala, pa odgovorila:

“Old Shatterhand ni hudoben!”

“Odkod veš to?”

“Vsi vejo!”

“Zakaj pa me mislite mučiti?”

“Tangui si zdrobil kolena, da ne more hoditi, in nikak belokožec nisi več, ampak Apač.”

“Belokožec sem in bom belokožec tudi ostal!”

“Ne! Inču čuna te je tistikrat sprejel v rod Apačev in te postavil celo za poglavarja. Ali nisi pil Winnetouove krvi in Winnetou je pil tvojo!”

“Seveda sem. Pa nikdar nisem nobenemu Kiowi nič hudega storil, razen če me je k temu prisilil. Tega naj Črnolaska ja ne pozabi!”

Spet je zardela.

“Old Shatterhand me pozna?”

“Vprašal sem za tvojim imenom, ker sem videl, da si hčerka velikega in imenitnega bojevnika. Naj ti Manitou podeli še veliko število solnc, več lepih in svetlih solnc, nego je meni še ur življenja odločenih!”

Šel sem dalje.

Stražnika mi nista branila pogovora. Vsakemu drugemu ujetniku bi bilo prepovedano govoriti z vaščani. Kazal se je vpliv Pide, njegovega značaja in naziranja. Pa tudi njegov oče se je spremenil. Ne sicer, da bi bil mehkejši in popustljivejši na stara leta, ki jemljejo človeku odločnost in omilijo nazore mladosti, le sinovo mišljenje in čutenje je vplivalo na očeta. Plemenita mladika oplemeni tudi divjo trto, na katero je cepljena.

(Dalje prihodnjič)

Joliet se zahvaljuje

(Nadaljevanje z 2 strani)

Na odru so bile predstavljene tudi naše deklice, ki so plesale in sicer Miss Lorraine Kuzma, ki zna igrati na harmoniko, nato Misses Rosemary Horvat, Evelyn Mutz, Lillian Todorovich, Joan Muster in Jonita Erjavec, vse te so bile oblečene v narodnih nošah in so nosile male dalike.

Ker je bila zopet vprežena Mrs. Albina Novak, da je predstavljala razne igralce je imela tudi nalogo predstaviti gl. odbornice, bilo nas je pač lepo število. Največ pomena pa je bilo za Cleveland, ker se je nahajala med njimi naša glavna predsednica, Mrs. Marie Prisland iz Sheboygana, Wis. Čeprav je videla tak program že pred leti, a vselej, če ji je le mogoče prihiti na tako slavnost SŽZ, kajti kot prava mati zasleduje ves potek in napredek organizacije. Ko je stopila na oder in v izbranih besedah čestitala igralcem, je bila pozdravljena z glasnim aplavzom od strani občinstva.

Dva večera sta kar prehitro minila in naše kadetinje in naraščaj se je moral pripraviti zopet na pot domov, kajti v ponedeljek so morale iti zopet v šole, na delo in matere pa k svojemu gospodinjstvu.

Vsaka, s katero sem govorila, je imela besede globoke hvaležnosti Clevelandčanom sploh vsem, ki so jih drage volje vozili okrog in jim razkazovali znamenitosti mesta. Izpolnila se jim je tudi želja videti kulturni vrt, kjer jih je slikal naš veliki narodnjak Mr. A. Grdina.

Vsaka izletnica se je poslovila iz Clevelanda z globoko hvaležnostjo v srcu do vseh, katere ste se potrudile, da je bil njih obisk v največji slovenski metropoli nepozabljiv dogodek v njihovem življenju. Toliko prijaznosti in prisrčnosti od strani članic in drugih prijateljev v Clevelandu jim bo ostalo vedno v trajnem spominu, kajti resnično niso pričakovale kaj takega. V njih srcih so le same želje: “Pridite tudi vi v Joliet in z veseljem vas bomo sprejele.”

Torej še enkrat vsakemu in vsaki posebej prisrčna hvala za vse karkoli ste storile za nas ob priliki našega obiska v Clevelandu. Tej zahvali se pridružujejo tudi ostale izletnice iz Chicaga in drugod. Pozdravljene vse članice Slovenske ženske zveze v Clevelandu in okolici in na svidenje še kdaj v vašem lepem mestu. V imenu izletnic,

Josephine Erjavec.

Zanimivosti o Tunisu

Bilo je že čez deveto uro, ko sem, kasno ko navadno, prišel v pisarno. Nisem se mogel odločiti, da bi se izselil iz stanovanja na Montparnassu le zato, ker so bile pisarne filmske družbe, kjer sem bil v službi, ob Montmartru in sem se moral vsako jutro peljati plo ure s podzemsko železnico.

Na pisalniku sem dobil listek: “Gospod ravnatelj bi rad govoril z Vami.” Kako neprijetno! Zdaj si bom moral poiskati drugo službo! Kar slišal sem ga: “žal, ne potrebujemo več vašega sodelovanja, saj itak vedno prepozno pridete!”

Ko sem čez pet minut nato vstopil v njegovo sobo, je sedel neki drug gospod ondi in ravnatelj mi ga je predstavil: “To je naš zastopnik v Casablanci. Drevi boste z njim odpotovali v Tunis, da boste ondi otvorili podružnico za nas. V prvih dneh vam bo že on pomagal. Saj ste Švicar, ali ne? Pojdite na prefekture in uredite svoje listine.”

Čez 24 ur . . . sedeč na stolu parnika “Ville de Marseille,” sem se peljal na svoje novo torišče.

*

V mestu Tunisu je 30 kinov. Pri tem se je bilo treba ozirati na mesta Beja (13,500 prebivalcev), Bizerte (25,000 prebivalcve), Ferryville (11,000 prebivalcev), Le Kef (6000 preb.) La Goulette (15,000 preb.), Sfa (20,000 preb.) in Sousse (42,000 prebivalcev). Lastniki kinov so se imenovali: Guido Romeo, Francesco Dominici, Hassounah Fouddah, Cioni, Campanella, Vincento itd. Moj sluga se je imenoval Agosto Ferrari, tajnica Hilda Dominici. Bilo je tudi nekaj Francozov in španjolskih Judov, a teh manj.

Alžir je del Francije; razdeljen je na tri okraje, ki pošiljajo svoje zastopnike v zbornico. Predsedujejo jim prefekti kot v Franciji. Okraji so razdeljeni na okrožja. Guverner Alžira je podrejen notranjemu ministru. Alžir je Francija. Statut Tunisa in Maroka je različen. Tunis je francoski protektorat pod generalnim rezidentom, ki je podrejen francoskemu zunanjemu ministru. Vendar je Tunis francosko ozemlje in ondotni Francozi se trudijo, da bi deželo po francosko kolonizirali. A Tunis je bil že od nekdaj pastorek. Ceste so komaj še ceste; saj jih gradijo, a slabo in naglo. Za Tunis je bilo zmeraj malo kreditov. Zakaj le?

Francoski podatki v Tunisu iz l. 1930 so tile: 71,000 Francozov; 89,000 Italijanov; 8400 Maltežanov. Na enega Evropejca pride po 12 domačinov. Od aprila 1940 pa takile angleški podatki. Vsega prebivalstva je 2,600,000. Od teh je 108,000 Francozov in 94,000 Italijanov. Italijanski podatki pa govorijo o 115,000 Italijani hin le o 90,000 Francozih. Te različne številke imajo svoj vzrok. Res je, da se je v 10. letih priselilo 37,000 novih Francozov semkaj.

Italijani so bili prej v deželi ko Francozi. S tuniškim bejem so se sporazumeli tako, da postanejo vsi otroci italijanskih staršev, ki so rojeni v Tunisu, italijanski državljani. Otroci teh otrok naj spet ostanejo Italijani itd. Francozi so pa prišli leta 1881 in so napravili iz Tunisa protektorat malo prej, preden so Italijani hoteli isto storiti. Pri tem jih je podpiral Bismarck, ki je hotel, da pozabijo na Alzacijo Lotarinško in ki bi bil tudi rad videl, če bi bil kak klin med prijateljstvom Francije in Italije. Francozi so l. 1896 obnovili italijansko-tuniški dogovor iz l. 1868, ki je ostal v vljavi do Mussolinija. Dotlej je bila Italija tako rekoč posebna država v protektoratu. Nato so Francozi izdali zakon, po katerem naj bi bil sleherni, v Tunisu rojeni otrok Francoz. V Italiji so se seveda razburili! Da bi ne bilo spora, so zadevo uredili tako, da so konvencijo iz l. 1896 obnovili s četrtletno odpovedjo, dokler se l. 1935 ni vsa zadeva poslabšala. Nova pogodba pravi, da ostanejo vsi, pred letom 1965 rojeni otroci italijanskih staršev Italijani; tisti, ki bodo rojeni po 1965. letu, pa naj bodo Francozi. Svojci svobodnih poklicev, ki so študirali na laških univerzah, smejo biti v Tunisu brez nadaljnjega nastavljeni. Potem pa potrebujejo francosko diplomo.

Francozi pa niso bili s tem nič bolj zadovoljni kot Italijani. Če ostane ta pogodba v veljavi, “bodo 30 let dolgo italijanske matere rodile Italijančke in sicer v večjem številu kot francoske matere, saj so Italijanke bolj plodne kot Francozinje,” piše Pierre Mille. “‘In v 10. letih morejo priti semkaj vsi italijanski medicinci, lekarnarji in odvetniki in se nastaniti le s svojimi diplomami. Leta 1944 jih bo nemara še posebno dosti prišlo, da se bodo pred potekom privilegija še kaj okoristili.”

Razumljivo je, da sta vladi Francije in Italije l. 1935 podpisali to pogodbo, ki obema ni v prilog, ker si je Francija podzavestno mislila, da se bo tuniška država prej ali slej spremenila v korist Italije in ker je Italija že slutila, da se bo nekaj “tako ali tako” spremenilo, ko bo prišel “veliki obračun.” To je tudi nemara vzrok, zakaj ni bilo v Parizu za Tunis nič kreditov, saj niso hoteli vtikati denarja nekam, kar so že itak imeli, da je izgubljeno.

V poslednjem času so se večkrat izpraševali, zakaj Francija širokogrudno ne odstopi Tunisa Italiji? Nato bi odgovorili:

V francoski kolonialni politiki ima prestiž večji pomen ko za Anglijo. Če se Anglija za kako točko na svetu nič več ne zanima, jo opusti, ker je pri tem oškodovana njena svetovna oblast. Francija si tega ne more privoščiti, ker Francija v svojih kolonijah res kolonizira in ni le gospodar nad svojimi pisanimi podložniki. Francoski naseljenec ni samo uradnik in nekakšen polbog, ampak je tudi šofer, ribič, zelenjadar, kavarnar. On se kar pomeša med domačine in se udeležuje njih življenja. Če Anglija opusti kako oporišče, kar odpokliče svoje uradnike. Francija bi morala odpoklicati svoje naseljence. Glede na Tunis je pa še druga važna točka:

Bizerta. — Bizerta je edino Srednjezemsko pristanišče ob francoski, severnoafriški obali, ki je vojno pristanišče, 60 km daleč od Tunisa. Ondi biva francosko sredozemsko vojno brodovje. Če se odpovedo Tunisu, se pravi, da se odpovedo Bizerti. A odpovedati se Bizerti, se pravi, izročiti svoje varstvo.

Bodi kakor koli že glede na sedanje premirje Francije in naj se vojna z Italijo konča kakor koli: konec bo zmeraj v zvezi z novo ureditvijo lastnine. B. V.

—Novo leto so proslavljali v Franciji do 1564. leta namesto 1 januarja šele 1. aprla.

Dan po nemškem bombnem napadu na trgovski del Londona je bila vsa trgovina ustavljena, ker je bilo skoro vse v razvalinah. Slika nam kaže razdejanje John Lewis department trgovine na Oxford cesti. Poslopje je tudi pogorelo, ko ga je zadela užigalna bomba. Slika je poslana iz Londona.

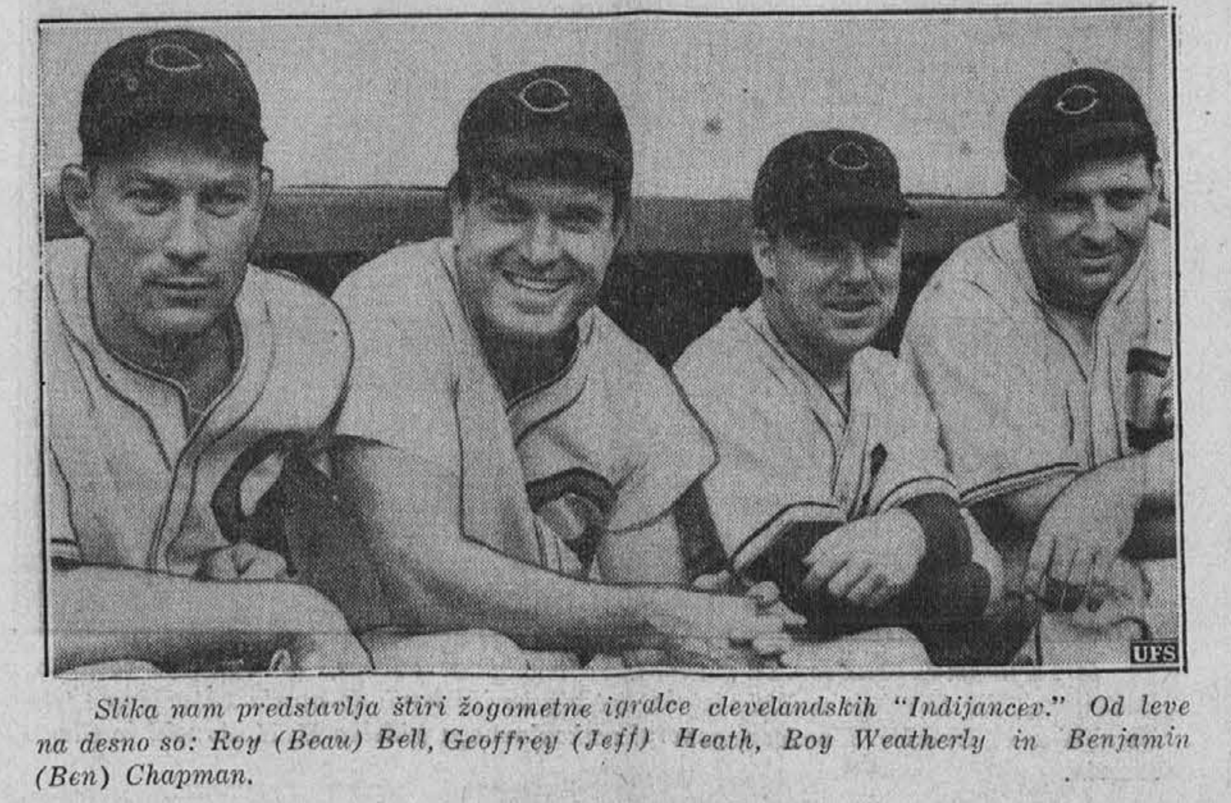

Slika nam predstavlja štiri žogometne igralce clevelandskih “Indijancev.” Od leve na desno so: Roy (Beau) Bell, Geoffrey (Jeff) Heath, Roy Weatherly in Benjamin (Ben) Chapman.

IZ PRIMORSKE

—Gorica. — julija 1940. — Posebno pol-državno podjetje obavlja prisilno odkupitev vseh starih železnih predmetov in predvsem železnih predmetov, ki niso nujno potrebni in jih kupujejo po 100 lir za stot. Podjetje je tudi določilo rok oddaje do katerih morajo lastniki predati železne predmete uslužbencem omenjenega podjetja. V goriški pokrajini so bili ti roki določeni takole: do 31 avgusta mora biti oddano vse staro železo v občinah Anhovo, Breginj, Bovec, Cerkno, Col, Čepovan, Grgar, Grahovo, Črni vrh, Idrija, Kal, pri Kanalu, Kanal, Kobarid, Čezsoča, Sv. Lucija, Šentviška gora, Šent Vid nad Vipavo, Vipava, Tolmin, Trnovo, v roku od 1. septembra do 31. oktobra v občinah: Ajdovščina, Kopriva, Dobrovo, Črniče, Komen, Krmin, Dolenje, Fara, Gradiška, Miren, Dornberg, Opatje selo, Renče, Rihemberk, Zagraj, Šempas, Štandrež, Šmartno, Sv. Križ in Temenica ter v času od 1. novembra do 31. decembra na področju goriške mestne občine. V goriški pokrajini bodo ograje in druge take naprave odstranjevali organi omenjenega podjetja, ki bo izdatke za to delo odračunalo od zgoraj navedene cene.

—Trst, avgusta, 1940. V zelo težkem stanju so prepeljali v tržaško bolnišnico 11-letnega šolarja Angela Rutarja iz Novega grada v Istri. Deček je imel številne rane na obrazu, prsih, zmečkano levo roko in ranjeno oko. Oče, ki ga je spremljal, je povedal, da se je njegov sin igral v nekem gozdu v bližini Novega grada, kjer je našel neeksplodiran projektil. Ker ni vedel za veliko nevarnost, je deček pričel tolči po predmetu s kamenom, dokler ni nastala eksplozija. V bolnišnici so izjavili, da je le malo upanja, da bi deček ozdravel.

MALI OGLASI

Izredna prilika!

Naprodaj je 7 sob hiša za 1 družino, 4 spalnice, na 19701 Muskoka Ave. Hiša je bila nedolgo nazaj prekrita. Lot je 150x100. Garaža za 2 avta. Cena hitremu kupcu je samo $4,200. Potrebuje se samo $650 takoj, ostalo po $36 na mesec.

F. J. Turk
La Salle Realty Co.
838 E. 185th St.
KE 3153-W. IV 6668.
(Oct 1, 3, 5, 7, 9, 11)

Stanovanje se odda

obstoječe iz 4 sob in kopališča, parna gorkota; nahaja se v pritličju. Vprašajte na 1345 E. 65th St. (231)

Posestva naprodaj

Hiša 6 sob, za 1 družino, v bližini 185. ceste; cena $3,800; takoj $1,400, ostalo po $21 mesečno.

Hiša za 2 družini, 6 sob zgorej in 6 spodej, v bližini 185. ceste; cena $5,800; takoj $1,100.

Dva akra zemlje na E. 250th St. Vse udobnosti; cena $1,300.

Pet akrov zemlje, 13 milj vzhodno od Notinghama; cena $1,000.

60 akrov farma, 7 sob hiša; velik hlev; cena $1,800.

Za podrobnosti vprašajte

F. J. Turk
LA SALLE REALTY CO.
838 E. 185th St.
KE 3153-W. IV 6668.
(Sept. 20, 21, 24, 26, 28; Oct. 1, 3)

Krava naprodaj

Naprodaj je po zmerni ceni mlada krava pasme Guernsey. Vprašajte na 881 Babbitt Rd., Euclid, O.

(Sept. 28, Oct. 1).

Oblak Furniture Co.
TRGOVINA S POHIŠTVOM
Pohištvo in vse potrebščine za dom
6612 ST. CLAIR AVE.
HEnderson 2978

Sigrid Undset:

KRISTINA — LAVRANSOVA HČI

VENEC

Da ni mogel, je pri sebi trdo ponavljal. Za vraga, oženili so ga, ko je bil še deček, ni si je sam izvolil, ona je bila starejša od njega — ni si je poželel; da bi se pri nji učil ljubezni — tega ni hotel. Še zdaj mu je postajalo vroče od sramu, kadar se je spomnil — kako ga je hotela pripraviti do tega, da bi jo ljubil, ko pa take ljubezni ni hotel od nje. Da mu je sama ponujala, česar je nikdar ni prosil.

Da ji je bil dober mož, je mislil sam. Izkazoval ji je časti, kolikor je mogel, ravnati je smela povsem svobodno in za sleherno stvar se je posvetoval z njo. zvest ji je bil — imela sta tudi šet otrok. želel si je samo, da bi mogel živeti z njo, ne da bi zmerom iskala v njegovem srcu tistega, česar sam ni hotel razkriti. —

Svoje ljubezni ni naklonil nobeni ženski. — Ingun, Karlova žena na Bruju. Lavransa je v temi oblila rdečica. Zmeraj je bil njun gost, kadar je potoval po dolini. Res je, da z gospodinjo niti enkrat nista spregovorila na samem. A če jo je videl — če je samo pomislil nanjo, je občutil nekaj podobnega kakor prvi vonj njiv spomladi, brž ko se sneg otaja. Zdaj je vedel, da bi se bilo tudi njemu utegnilo zgoditi — da bi bil ljubil, tudi njemu.

Oženili so ga pa tako mladega, in postal je bil plašen. Najbolje se je počutil zunaj v gozdu — v gorah, kjer hoče vse, kar je živega, imeti prostora za razmah, prostora za beg — kjer vse plašno preži na sleherno tuje bitje, ki bi se hotelo vtihotapiti —.

Enkrat v letu pa živali v gozdu in na poljih pozabijo svojo plašnost. Kadar vpijejo po samici. Njemu pa so dali ženo. In vse mu je ponudila za kar ni moledoval. —

Toda mladiči v gnezdu. — Bili so topli prostorček v divjini, najprisrčnejša, najslajša radost v njegovem življenju. Svetle dekliške glavice pod njegovo dlanjo.

Oženili so ga — in ga skoraj še vprašali niso: prijatelji — veliko jih je imel in nobenega. Vojska — to je bila radost, a vojak ni bil več — njegov oklep je malo rabljen visel v gornji izbi. Postal je bil kmet —. Toda imel je hčere — vse, kar je bil preživel, mu je postalo drago, ker je pri tem skrbel zanje, za drobna mehka mala bitja, ki jih je nosil na svojih rokah. Spomnil se je Kristininega dveletnega telesca na svoji rami, njenih laneno plavih, mehkih lah ob svojem licu; spomnil se je njenih ročic, ki so se krčevito držale njegovega pasu, kadar je z njo za hrbtom kam jezdil na konju, in njenega okroglega, trdega otroškega čela, ki se je upiralo v njegova pleča.

Zdaj pa ima tudi ona take v roče oči — tudi ona je dobila svoje. Tam je sedela v polmraku in se naslanjala na svilene posteljne blazine. V soju sveč je bila vsa zlata — zlata je bila krona in srajca je bila zlata, zlati so bili lasje preko golih zlatih laktov. Oči ji niso bile več plašne. —

Oče je zastokal od sramu.

Pa vendar je bilo, kakor da mu srce krvavi. Zavoljo tistega, česar sam ni bil nikoli prejel. In zavoljo žene ob njegovi strani, ki ji ničesar ni mogel dati.

Od sočutja bolan se je v temi oklenil Ragnfridine roke:

"Da, mislil sem, da sva se dobro razumela," je dejal. "Mislil sem, da žaluješ za najinimi otroki. — In da si otožne čudi. Nikdar nisem mislil, da bi ti jaz utegnil biti slab soprog —."

Ragnfrid je drgetala kakor v krču:

"Ti si bil zmerom dober soprog, Lavrans."

"Hm." Lavrans je sedel tako, da se mu je brada skoraj dotikala kolen. "Pa bi se ti vendarle nemara bolje godilo, če bi se bila tako poročila kakor najina hčerka danes —."

Ragnfrid je planila kvišku ter pritajeno in rezko kriknila:

"Ti veš! Kako si izvedel — kako dolgo že veš —?"

"Ne vem, o čem govoriš," je čez nekaj časa dejal Lavrans s čudno stisnjenim glasom.

"O tem govorim, da nisem več bila devica, ko sem ti postala žena," je odgovorila Ragnfrid, in glas ji je bil od obupa čist in zvonek.

Čez nekaj časa ji je odvrnil Lavrans kakor poprej:

"Tega do danes nisem vedel."

Ragnfrid je ležala v senu in drgetaje ihtela. Ko se je utešila, je malo dvignila glavo. Skozi odprtino v steni je začela pronicati medla siva svetloba. Razločila je svojega moža — sedel je nepremično, kakor da je iz kamna, in objemal svoja kolena.

"Lavrans — reci mi kaj —," je zastokala.

"Kaj hočeš, da ti rečem?" je vprašal, ne da bi se ganil.

"Ah, ne vem — prekloni me — udari me —"

"Zdaj bi bilo to pač malo prepozno," je odgovoril mož; v njegovem glasu je bilo kakor senca porogljivega nasmeha.

Ragnfrid je spet zajokala. "Da, niti pomislila nisem, da varam pri tem tebe. Tako zelo so mene samo prevarili in razžalili, se mi je zdelo. Nihče mi ni prizanašal. Prišli so s teboj — saj sem te videla samo trikrat, preden sva se poročila — zdelo se mi je, da si še deček, rdeč in bel — tako mlad in otročji."

"Saj sem tudi bil," je rekel Lavrans, in v njegovem glasu je bilo že nekaj več zvoka. "In prav zato bi mislil, da bi se morala kot ženska bolj bati — varati nekoga, ki je bil tako mlad, da ničesar ni razumel —."

"Tako sem pozneje mislila," je dejala Ragnfrid jokaje, "ko sem te bolje poznala. Še prekmalu je prišel čas, ko bi bila dvajsetkrat dala svojo dušo, če bi se mogla rešiti krivde pred tabo."

Lavrans je sedel molče in nepremično; tedaj je žena zopet rekla:

"Nič me ne vprašaš?"

"Čemu neki! Tisti je bil, čigar pogreb smo srečali na Feginsbrekki, ko sva nesla Ulvhildo v Nidaros —?"

"Da," je rekla Ragnfrid. "Umekniti sva se morala s ceste na travnik. Videla sem, kako so nesli mimo njegovo krsto — z duhovniki, menihi in oboroženimi hlapci. Slišala sem, da je lepo umrl — spravljen s svojim Bogom. Ko sva tam stala in je bila med nama nosilnica z Ulvhildo, sem molila, da bi na sodni dan bili moji grehi in moje bridkosti ob njegovih nogah."

"Da, to si storila," je dejal Lavrans, in spet je bila v njegovem mirnem glasu senca porogljivosti.

"Ti ne veš vsega," je rekla Ragnfrid, mrzla od obupa. "Se še spominjaš, da je prišel prvo zimo po najini poroki k nam na Skog?"

"Da," je odvrnil mož.

"Ko se je Bjorgulf boril s smrtjo —. O, tedaj mi nihče ni prizanašal. Pijan je bil, ko me je onečastil — pozneje je rekel, da me nikdar ni ljubil, da ne mara zame — prosil me je, naj pozabim. — Moj oče ni o tem nič vedel, on te ni prevaril, tega ne smeš misliti. Ampak Trond — ž njim sva bila tedaj najboljša prijatelja — njemu sem potožila. Prisiliti ga je hotel, da bi me vzel za ženo — a bil je le deček, tepen je bil —. Pozneje mi je svetoval, naj zamolčim in naj vzamem tebe —."

Nekaj časa je molče sedela:

"Ko je prišel na Skog —. Leto dni je bilo minilo; nisem kdove kaj razmišljala o tem. A prišel je tja — dejal je, da se kesa; zdaj bi me bil rad vzel, če bi ne bila poročena — da me ljubi. Tako je dejal. Bog naj sodi, če je govoril resnico. Ko je spet odšel — si nisem upala na fjord z otrokom, zaradi greha ne. Potem — potem sem te začela tako ljubiti!" Kriknila je, kakor iz najhujše muke. Mož se je naglo ozrl nanjo.

"Ko se je rodil Bjorgulf — oh, zdelo se mi je, da ga imam rajši ko svoje življenje. Ko je tedaj ležal in se boril s smrtjo — sem mislila, če ugasne, ugasnem tudi jaz. Toda nisem molila k Bogu, naj otroku prizanese —."

Lavrans je molčal zelo dolgo, preden je s težkim, ubitim glasom vprašal:

"Mar zato, ker mu nisem bil oče?"

"Nisem vedela, če si," je rekla Ragnfrid in odrevenela.

Dolgo sta oba sedela v smrtni tišini. Nenadoma jo je mož viharno vprašal:

"V imenu Jezusovem, Ragnfrid — zakaj mi to pripoveduješ — zdaj?"

"Ne vem." Vila je roke, da so ji prsti v členkih pokali. "Da se mi moreš maščevati. Zapodi me z dvora —."

"Mar misliš, da bi mi to pomagalo —." Glas se mu je tresel od poroga. "Tudi sta še hčeri tukaj," je dejal tiho. "Kristina — in mala."

Ragnfrid je nekaj časa molčala.

"Premišljujem, kako sodiš o Erlendu Nikulaussonu," je tiho dejala. "Kako moreš soditi šele o meni?"

Moža je spreletela zona — otrplost je nekoliko popustila.

"Živela si — živela sva — malone sedem in dvajset let skupaj. To ni kakor življenje s tujim človekom. Razumem, več kot težko ti je bilo."

Pod temi besedami se je Ragnfrid ihte zrušila. Ni si upala seči po njegovi roki. On se ni genil, sedel je mirno, kakor mrtev. Jokala je vse glasneje — njen mož je sedel še vedno nepremično in gledal v sivo svetlobo okrog vrat. Naposled je obležala, kakor da se je izjokala do poslednje solze. Tedaj jo je bežno pobožal po roki. In spet so se ji ulile solze.

"Ali se še spominjaš," je spregovorila skozi solze. "Ali se še spominjaš tistega moža, ki je nekoč prišel k nama, ko sva bila na Skogu? Tistega, ki je prepeval starodavne pesmi? Ali se še spominjaš tiste pesmi o mrtvem možu, ki se je vrnil iz vic in pripovedoval svojemu sinu, kaj je tam videl? Bilo je slišati hrup iz zadnjega dna pekla, tam so nezveste žene mlele zemljo za obed svojim možem, krvavi so bili kamni, s katerimi so mlele, krvavo jim je viselo srce iz prsi —."

Lavrans ni dejal ničesar.

"Vsa ta leta sem mislila na tiste beede," je rekla Ragnfrid. "Sleherni dan mi je krvavelo rce, zakaj sleherni dan se mi je zdelo, da ti meljem zemljo za obed —."

Lavrans sam ni vedel, zakaj je tako odgovoril. Zdelo se mu je, da ima prsi prazne in votle, kakor človek, ki so mu iztrgali srce in pljuča.. Toda težko in trudno je položil svojo roko na glavo svoje žene in rekel:

"Kamen je treba pač zmleti v prst, Ragnfrid, preden more zrnje rasti."

Ko je segla po njegovi roki, da bi jo poljubila, jo je naglo umaknil. Potem je pogledal na svojo ženo, vzel njeno roko, jo položil na svoje koleno in nagnil nanjo svoj mrzli, odreveneli obraz. Tako sta obsedela, ne da bi se genila in ne da bi še kaj spregovorila.

(KONEC.)

Važna osebnost skozi katerega roke gre največ važnih listin, ki pridejo iz Bele hiše je gotovo Stephen T. Early, ki je tajnik v Beli hiši. Predstavlja nam ga zgornja slika.

—Največjo družino je imel Luka Schaffen iz Arlberga v Nemčiji (1667-1679), ki je zapustil po svoji smrti 1091 bližnih potomcev. Gospod Schaffen je imel 5 otrok, 87 vnukov, 446 pravnukov in 553 pra-pravnukov.

Zemlja se je odprla

V jugozahodnem koncu Kaspiškega morja leži nekoliko južno od znanega petrolejskega mesta Baku otoček Bulla, na katerem pač ne raste nič tako posebnega, da bi ta košček zemlje vzbujal zaradi tega kakšno posebno pozornost. Nekoč je bil sicer nekoliko bolj znan, to pa zaradi ognjenika, ki je od časa do časa odprl svoje žrelo in prizadejal precejšen strah tamkajšnjemu prebivalstvu. Skoraj osemdeset let pa so imeli ljudje pred ognjenikom mir in že se je zazdelo, da je za vselej ugasnil.

Te dni pa je ognjenik na Bulli prvič po letu 1862 nenadno spet začel bruhati, kar dokazuje, da se zemlja na
kraju le še ni čisto um
Veliko presenečenje pa je
dil ta ognjenik ne toliko
di svojega ponovnega izbr
kakor potem, kaj je izbru
Uradno poročilo, ki ga je
vila sovjetska agencija T
pravi, da je ognjenik na
vrgel iz žrela nad milijon
bičnih metrov blata, ki
diši po petroleju. Ti kraji
kor tudi vsa širna okolic
znana po večjih petrole
vrelcih, ki Rusiji prinašajo
denar, seveda v kolikor Ru
mi tega petroleja ne por
Izbruh ognjenika na
Bulla dokazuje, da se skr
petrolejske zaloge tudi v
lji pod Kaspiškim morjem

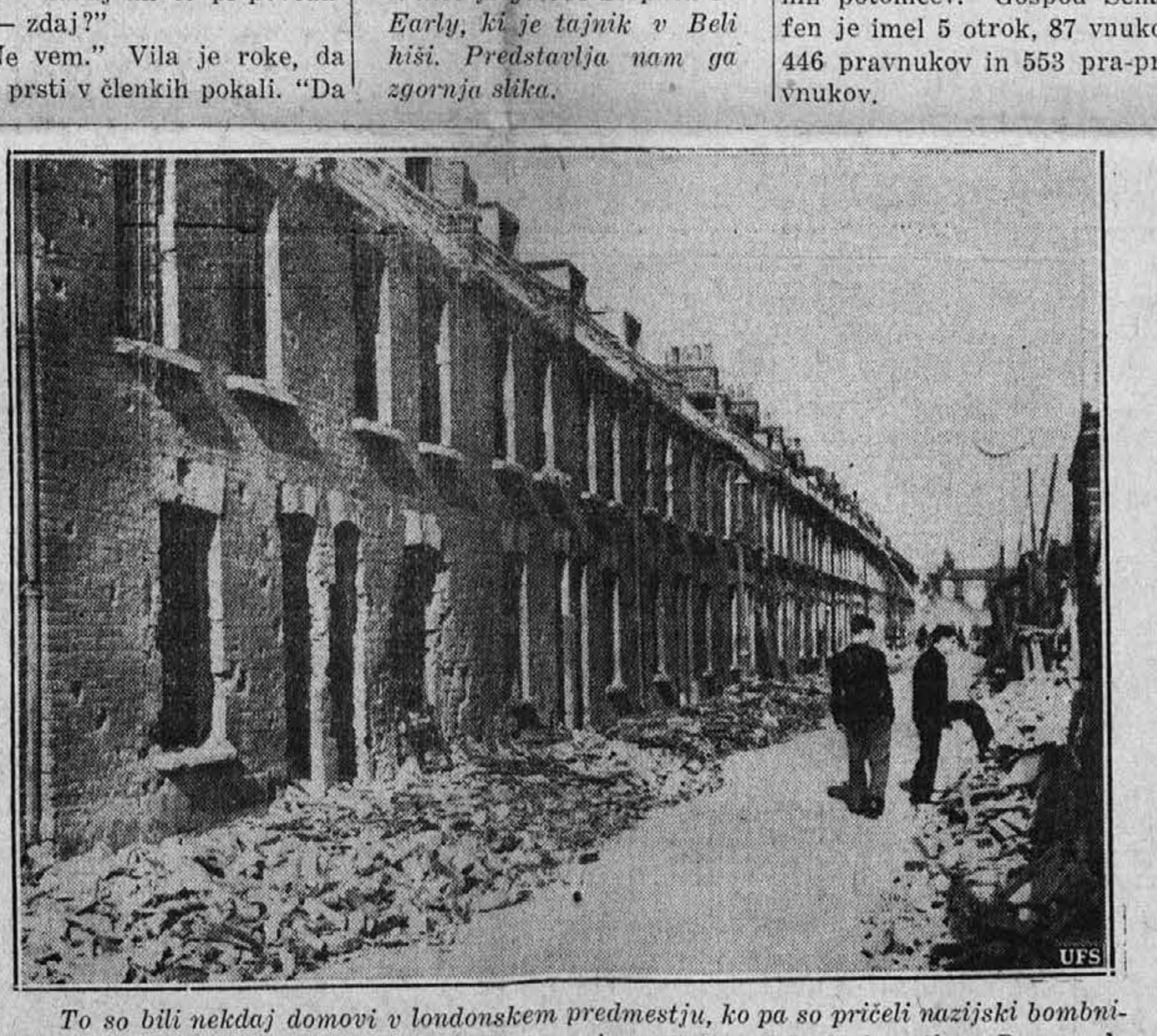

To so bili nekdaj domovi v londonskem predmestju, ko pa so pričeli nazijski bombniki napadati tudi glavno mesto, tedaj pa niso prizanesli ne revežu ne bogatinu. Po napadu so ostale še samo stene, prebivalci pa so se razkropili po svetu iščoč si vranega zavetja.

Mr. William S. Knudsen, od narodnega obrambnega odbora, si ogleduje tovarno v Baltimore, kjer izdeljuje vojaška letala, katerih bo izdelanih do aprila 1942 krog 11,000. Na sliki so od leve Mr. Knudsen, general zrakoplovnega oddelka H. H. Arnold in Glen L. Martin.

V SPOMIN

DRUGE OBLETNICE SMRTI NAŠE NEPOZABNE IN VEDNO OBJOKOVANE DOBRE SOPROGE IN MAMICE

MARY KUHAR

ki je za vedno zatisnila svoje mile oči dne 1. oktobra. 1938

Mesec oktober je zopet v deželi,
zgodnje jeseni razsiplje nam kras,
mi pa ne moremo biti veseli,
ker je najtužnejši mesec za nas.

V večnost neskončno od nas je odšla;
v dobi tej žena, umrla nam mati,
nihče ne more pa druge nam dati,
matere take in zlat'ga srca.

Hladna zdaj zemlja že dve leti Te krije,
v grobu Ti truplo počiva, trohni.
Luč naj nebeška za vedno Ti sije,
nam pa srce se le v tugi topi.

Žalujoči ostali:

GEORGE KUHAR, soprog.
JOHN in MARY, otroka.

Cleveland, O., 1. oktobra, 1940.

**Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovens
katoliška podporna organizacija v Združenih
Državah Ameriških, je:**

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jedn

Glavni urad v lastnem domu: 351 No. Chicago St., Joliet, Illino
POSLUJE ŽE 47. LETO
Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v d
Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.
SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA OKROG $5,000,000
SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 122.55%
K. S. K. Jednota ima nad 36,000 članov in članic v odraslem
in mladinskem oddelku.
SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 184
V Clevelandu, Ohio je 15 naših krajevnih društev.
Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega
obstanka nad $7,400.000

GESLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM in NA

Če se hočeš zavarovati pri dobri, pošteni in solventni pod
organizaciji, zavaruj se pri **Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti**, k
se lahko zavaruješ za smrtnine, razne poškodbe, operacije, pro
lezni in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od
do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruje
lahko od $250 do $5000 posmrtnine.

V Mladinskem Oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo
razredu "AA" ali "BB." Mesečni prispevek v mladinski oddelek je
nizek in ostane stalen, dasi zavarovalnina z vsakim letom naraste.
slučaju smrti otroka se izplača $500 ali $1,000 posmrtnine. Otrok
lahko tudi zavaruje za dobo 20 let, nakar prejme zavarovani
izplačano v gotovini.

BOLNIŠKA PODPORA:

Zavaruješ se lahko za $2.00; $1.00 in 50c na dan ali $5.00
teden. Asesment primerno nizek.

K. S. K. Jednota nudi članstvu pet najmodernejših vrst za
vanja.

Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo
rezervo izplačano v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnih
mentov.

Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote," ki
haja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in
dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral(a) biti zavarovan(a)
K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vdov in sirot. Če še nisi član
članica te mogočne in bogate podporne organizacije, potrudi se
pristopi takoj.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo
društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli še nimate dru
spadajočega k tej solventni katoliški podporni organizaciji,
vite ga; treba je le osem oseb v starosti od 16. do 60. leta. —
daljna pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika:
ZALAR, 351 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.